

VI

IN MEMORIAM

RASTKO JOVANOV

(1977–2022)

Rastko Jovanov, jedan od osnivača, prvih urednika i najzaslužnijih za nastanak časopisa *Kritika* preminuo je 6. aprila 2022. godine. Rastko Jovanov bio je viši naučni saradnik Instituta za filozofiju i društvenu teoriju. Doktorirao je 2011. godine na Univerzitetu u Beču (*summa cum laude*) sa tezom „Sloboda i međunarodno pravo: istoričnost Hegelove filozofije prava“, pod mentorstvom Hans-Ditera Klajna. Od tada, pa sve do svoje prerane i iznenadne smrti, Rastko je izuzetno doprineo životu i delovanju Instituta za filozofiju i društvenu teoriju. Pre-

poznajući potrebu za značajnim regionalnim časopisom koji bi doprineo kritičkom pristupu u teoriji društva, zajedno je sa Predragom Krstićem 2020. godine inicirao osnivanje časopisa *Kritika*. Pored toga, bio je izuzetno uspešan dugogodišnji urednik časopisa *Filozofija i društvo* i u skladu sa središnjim predmetom svojih istraživanja jedan od osnivača i članova Grupe za socijalnu ontologiju i praktičnu filozofiju.

Uz više članaka i studija, objavio je monografije *Hegelovo pravo naroda: istoričnost duha i granice prava* i na nemačkom *Suverenitet i nasilje: Hegel o slobodi, ratu i filozofiji*. Jedan je od urednika dva međunarodna zbornika, takođe objavljena na nemačkom jeziku: *Fenomenološka ontologija društvenog* i *Politike života: tehnika, moral i pravo kao institucionalni oblici ljudskih formi života*. Kao gostujući istraživač radio je na Univerzitetu Bogaziçi na projektu *Značenje zakona unutar pluralnog pravnog uređenja* sa Kenetom Vestfalom i na Univerzitetu u Beču na projektu *Konstitutivna pravda: pristup socijalne ontologije* sa Hansom Bernhardom Šmidom. Tokom post-doktorskih studija boravio je u Hegelovom arhivu u Bohumu.

Rastko je dao značajan doprinos razvoju studija angažovanosti na Institutu za filozofiju i društvenu teoriju, i taj je svoj doprinos nazvao „kolegijskim aktom“. Još pre osnivanja Grupe za studije angažovanosti, pisao je o pojmu metapolitike, Hajdegerovom političkom angažmanu i problemu zasnivanja političke akcije na filozofsko-teorijskim refleksijama. Rastko je potom nastojao da promišlja vezu između socijalne ontologije i angažmana. U tom okviru, jedno od pitanja koja su ga zanimala je socio-ontološko pitanje *šta je* angažman. U svom posljednjem izlaganju koje je održao u Institutu, između ostaloga, rekao je: „Kada govorimo o angažmanu, mi govorimo o subjektu u prvom licu plurala.“ Takođe: „Angažovanost je mentalno stanje, kao što su uverenja, želja, nada, strah.“ Zaista, u svojim posljednjim, objavljenim priložima o toj temi, u *Pojmovniku angažmana*, pisao je o ulozi emocija – i pozitivnih i negativnih – kao osnovi zajedničkog i društvenog angažmana.